

hic in gl. super verbo portauerint. secus aut in eo quod illud assumpsit in pu-
bertate. **I**nducit enim in eo tacitam professionem post annum. ut probatur in
c. i. §. quod deo. **T**ercia conclusio. delatio habitus ex religionem quocumque tpe.
non inducit professionem. sed voluit tacite iste textus in deo in aliqua religione. etc.
ar. sumpto per contrarium. et expressius tenet hic gl. in deo in aliqua. quam singula-
riter nobis. et facit. c. ut clerici. de reglari. **Q**uarta conclusio. delatio ha-
bitus indistincti ut est ille qui utitur pariter nouitij et ouersi. inducit infra annum
post pubertatem professionem tacitam. ut in c. i. e. ti. lib. vi. **Q**uinta conclusio. delatio
habitus indistincti latet puta per benedictionem. inducit per annum professionem in illo
monasterio in quo habitus sic delat. hec conclusio probatur singl. per istum textum

Assumptio habitus professionem inducit professionem in genere si dat perseue-
rantia triuui. de quo tamen dicendum ut habetur in c. constitutione. eo. ti. li. vi. in
fi. etiam talis habitus latenter distinguitur ab habitu professionem. ut probatur
in deo. c. i. in fi. **N**ec in hoc ille textus mutat per istum. quia loquitur in alio ca-
su ad quem littera ista restringit. ut non. hic in gl. magna. in versi. hodie
deo. quo ad hunc casum. etc. **E**t ex predictis. et ex glo. ista magna in deo. et ex
his. non triplicem habitum nouitiorum. distinctum et hoc dupliciter. ut. §. dixi. et
patet hoc in textu. **I**ndistinctum. et indistinctissimum.

Ad professionem faciendam tacite vel expresse requiritur pubertas. ita quod mascu-
lus debet esse. xiiij. annorum. femina vero xij. **N**ec sufficit ad istum effectum quod pru-
dentia vel malicia suppleat etatem voluit hic gl. in verbo etate. quam non. ex
quo habet unam rationem iter professionem et matrimonium carnale. **N**am in illo mali-
cia supplet etatem. ut in c. puberes. de despo. in pube.

Textus iste locum habet etiam in fratribus medicantibus. vide hoc gl. in deo. religione.

Annus per quem causatur tacita professio cum delatione habitus nouitiorum
indistincti. vel latenter distincti deus esse completus. vide hic gl. in verbo per an-
num. **E**x qua nota quod ista delatio per. denotat perfectionem anni. facit. l. va-
bana. §. pnotare. ff. de deo. signi.

Per delationem habitus nouitiorum tpe anali inducit tacita professio. dum non
post discretionis annos quis talis habitum portauerit. nec habet obsta-
re quod illum assumpserat ante pubertatem. vide hic gl. in verbo portau-
erit. vide textum in c. i. eo. ti. li. vi

R. **De Statu monachorum et canonicorum regularium**

Cle. De in agro dominico

Digredo habitus monachorum in signum mortificationis carnis et vicio-
rum fuit inuenta. sed utinam hodie deficientibus meritis non significet merito-
rum et virtutum offuscationes. vide hic gl. in deo. sacra.

Constitutio istius cle. hoc locum in monachis nigris duntaxat. saluo quod non est
in §. sane. et §. quod deo. cum §. sequenti. et potuit iste ratio. quia alij monachi contra

habent corpus et caput maius. vt **Cisterciensi. Camaldoulesi.** ⁊ his similibus. q̄ capite q̄ caret nigri mōchi ideo min⁹ ibi vigz correctō. **Aduerte** te q̄ i contrariū facit tex. p⁹ p̄ncipiū. ibi nigri. brunī. vel albi coloris. ⁊ sic apte v̄r p̄phendere mōchos etiā albos. ⁊ facit qd̄. nō. in gl. in v̄. albi. cogita. **¶** Vel dic sequēdo gl. q̄ tex. loquit nō de ip̄o habitu sed d̄ veste prima. ip̄i habitui. vt ē tunica. q̄si innuat q̄ mōchi nigri d̄nt portare vestē primā habitui de nigro. bruno vel albo. vt colligi videt̄ ex p̄ncipio iūcto v̄si. statuim⁹. **¶** Vel loquit de superiori veste prima habitui. id ē scapulari. et tūc stat p̄mū dictū. et pro h̄ dicto optie facit h̄ tex. in v̄si. sit etiā. qui clare loquit de superiori veste.

Ledisterniū p̄ponit a lecto ⁊ sterno. ⁊ ponit p̄ lecto strato ⁊ parato ⁊ oī ipsius paramēto. vide hic gl. in verbo ledisterniis.

Vestis supior monachoz habitui p̄ria dz esse nigri brunī vel albi coloris. iuxta modū apud eos seruari solitū i religione qua degunt. et d̄r habitus flocus. cuculla. vel scapulare. **Et** nō q̄ cū isti tres colores p̄mittat̄ h̄. alij omnes vident̄ phibiti. qd̄ multi nō pōderāt. **De** ergo dic̄ regula. q̄ de colore nō causent̄ mōchi. nō itendit q̄ omibus coloribus p̄nt vti. h̄ q̄ nō causent̄ iter colores p̄missos dicēdo q̄ iste sit sanctor. ⁊ pulcior. vel melior. h̄ voluit h̄ tex. post p̄ncipiū. in v̄si. statuimus. iuncta gl. i ver. habitui. ⁊ in v̄bo albi. ⁊ nō ex tex. et gl. q̄ si omēs alij colores p̄ter istos tres phibent̄ mōchis in veste habitui p̄ria. fortius vident̄ phibiti q̄ ad ip̄m habitū p̄ncipalē. et h̄ apte sensit glo. p̄alle. in verbo albi.

Regio regionis dicit̄ a rex regis. et ē patria quā rex regit. et habet dimi nutiū regiuncula. q̄si pua regio. vide h̄ gl. in v̄bo regione.

Pugnis dicit̄ clausa manus cum p̄phensione digitor. et dicit̄ a pūgo. q̄ enī vult pungere stringit pugnis. h̄ ponit gl. in v̄bo pugnum.

Monachi nō d̄nt portare vnuz vel duos bottones seu plures i veste p̄rima habitui. vt h̄ in v̄si. **Sit** etiā ip̄a vestis. ⁊ iuncta gl. in v̄. q̄modo libz. ⁊ aduerte q̄ resp̄u vestis supioris. h̄ ē cuculle. vel floci. h̄ ē iou bitatur. h̄ q̄ ad tunicā p̄t dubitari. h̄ idē puto dicē cum illa portet̄ frequēter s̄ scapulari. ⁊ sic ē habitui p̄ria. ⁊ arguēdo a speciali v̄r q̄ in alijs vestimētis inferiorib⁹ nō sit eis phibitum portare bottones.

Appellatione sendati venit omne sericum. vide hic gl. in v̄. sendatū. ⁊ nō ex illa gl. iuncto tex. in v̄si. in vestibus. q̄ nil de serico debent monachi portare in vestibus pro foraturis. als̄ foderaturis.

De mōsterium dicit̄ habere certuz numez monachoz. quādo talem numez habet. etiā incluso plato. vide hic tex. in v̄si. rursus. iuncta gl. in v̄. xij. monachorum. quā nota. quia facit ad multa.

Septa dicit̄ a sepis. et idē ē qd̄ clausura. vide glo. in verbo septa.

Cōsuetudo excusat monachos si meliori panno utant in vno mōsterio seu in vna prouincia q̄ in alia. vide tex. in d. si. rursus. iūda gl. nōbili i ver. s̄ueto. quam gl. itelligo dūmodo nimiz nō excedat in qualitate panni regularis modestie. ar. hui' tex. post p̄ncipiū. ante d. si. sit etiā.

In monasterio in q̄ fuerit cōgregatio xij. monachoz aut supra. abbas. Prior vel ali' p̄suidens infra septa mōsterij portare debet. floccū. In alijs at mōsterijs vbi nō ē tanta cōgregatio cucullā. Cū dō abbates. priores & alios p̄suidētes & mōchos et mōsteria p̄fici sci d̄tingit. floccuz. cucullā. & capā clausaz habeāt. & s̄tus capā si eā portauerint. cucullam deferāt. alit̄ si maluerit scapulare. Et aduerte qz licz s̄b capā sit portā saltē scapulare. s̄b flocco vel cuculla nō. q̄si illa sint habit'. s̄ nō capā. & d̄r capā a capace. siue capio capis. qz totū capit hominē. non t̄n h̄z capuciū appensuz sicut cuculla vel flocc'. q̄ nō portāt sub illa sicut scapulare. Rōdelle t̄n q̄ nūc sunt in vsu nō sūt pp̄rie cape. s̄ voluit iste tex. i d. si. Rursus cū sequēti. iūda gl. nōbili in d. capā. quā nō. Nec p̄cedūt regularit̄. s̄ cū ad seruiēdū in diuinis officijs albis vel sacris vestib' iduent̄ aut cū occupabūt in opis. vt̄ eis licet scapulari. vt̄ h̄ in ver. sequēti. q̄ icipit. Cū aut̄ ad seruiēdū. & vide gl. in d. albis. ex quo tex. nō q̄ sedz dispositionē hui' cle. mōchi nō p̄t̄ vt̄ scapulari sine capā. n̄ cū inducūt ad seruiēdū in diuinis officijs alba aut vestib' sacris seu cū occupāt in opis. s̄ d̄nt portare vestes put̄ d̄z est. s̄. Et aduerte qz nomie enculle venit habit' lōgus & amplus. manicas nō h̄as. Doie dō flocci itelligit habit' h̄as lōgas & amplas manicas. vt̄ h̄ h̄ in d. si. vez. de capā nō habet̄ hic pp̄ria significatio. Fl. t̄n. s̄. allegata ponit eā vt̄ distindā a rōdello. et nō declarat differentiā. Puto q̄ de mēte gl fuerit q̄ rōdellus dicat̄ mātellus longus. aptus t̄n ante sicut multi solent vt̄ hodie. Capā vero ē mātellus rotūdus. cooperiēs totuz hominē. nō apertus sicut vt̄t̄ hodie prelati.

Licet fideles nō artent̄ regularit̄ ad ositendū et ad corpus christi sumēduz. nisi singulis ānis. Mōchi t̄n tenent̄ singulis mētib'. put̄ h̄ i d. si. sane. d̄tinet̄. de quo etiā hic in gl. in verbo singuli. Et an h̄ d̄prehēdat etiā alios mōchos nō nigros. glo. p̄ealle. videt̄ dubitare. videtur mi h̄i cōcludere honestum esse q̄ sic.

Appellatione nouitioz veniunt nō solum nouicij nō professi. s̄ etiā professi nouiter recepti non bene istrudā in obseruātia reglari seu diuinis officijs. s̄ voluit hic gl. in d. nouicij. & istis nouicijz d̄z deputāi fideles istrudoz. r̄. vt̄ hic in gl. in d. nouicijz.

Nota differentiã inter venationẽ et aucupationem. **N**az venatio fit ad bestias. aucupatio ad aues. **I**nde aucupator. i. auuũ captor. vide hic tex. i. s. porro. iũda gl. in verbo venationibus.

Canes ad custodiã apti pñt licite teneri infra monasterij septa. secus de canib⁹ et auib⁹ venaticis. vide tex. i. dco. s. porro. iũda gl. i. s. venaticos.

Nota q̄ religiosi nõ õnt itendere psonaliter venationi vel aucupationi etiã i his hẽant reddit⁹. vide tex. i. dco. s. porro. et gl. i. s. psonalẽ. qm nõ. maxie i fine sui. vbi h̄r q̄o dicẽm est in clericis secularibus

Monasterio vacãte. vel a s̄ abbate suspenso. bñficiõz collatio ad abbatem ptinẽs nõ deuoluit ad priorẽ claustralẽ et capitulũ monasterij. s̄ debet obseruari qd̄ habet in. c. vno. ne se. va. li. vi. vñ casus hic cõten⁹ tus ẽ specialis. ad alios casus nõ extendẽdus. vide hic bo. gl. in ver. vt premititur quã nota bene.

Iustis et bonis obseruantia regularis ẽ suauẽ iugũ. quibus ẽ claustrũ quasi aqua piscib⁹. xxvi. q. i. placuit. ij. **A**lij ẽ carcer. d̄ sen. ex. vt fame et ad vtzq. xxvii. di. de his. nõ. vide hic tex. i. s. qz d̄o. iũda gl. in ver. suaui. **E**t õf iuguz a iungo iungis. et sic solet vocari instrũ quo boues iungũt. vt nõ. b̄ i. gl. sequẽti in d̄bo iungo.

Constitutio ista i. s. qz vero. ligat mõchos cuiuscũqz habitus et canonicos regulares vt nõ accedãt ad curiã pncipum seculariũz absqz speciali suoꝝ p̄latoꝝ licẽtia. r̄. nec mix. cuz liget etiãz canonicos regulares. **H**oc voluit hic gl. i. ver. canonici. **E**t hoc specialit̄ dixit gl. hic. qz supra voluit ostitionẽ istaz nõ extẽdi regulariter ñ ad mõchos nigros. ppter verba posita in pncipio. s̄ dic vt. s̄. dixi latius.

Monachi admiñstrationẽ habẽtes pñt impune ire ad curiaz pncipuz. cũ sepe eos ire oporteat ppter causas suaz admiñstrationũ. vide b̄ tex. iũda glo. in verbo nõ habẽtes.

Duodecim abusiones claustrũ. et duodecim abusiones seculi. vide nõbi liter hic p glo. in d̄. curias. et nota illaz.

Monachi cuiuscũqz habitus et **C**anonici regulares intrantes curiam pncipum animo dãnificandi monasteriũ aut p̄latum icidunt ipso facto in sniaz excõicatiõis siue habuerint a p̄lato licẽtiam eundi siue ñ

Ite siue dãmnicauerint siue nõ. sufficit enĩ animus cuz accessu. vide b̄ tex. iũda gl. in ver. ipso facto.

Monachi tenẽtes arma infra septa monasterij sine licentia abbatuz suorum sunt ipso facto excõicati. tex. vnicus ẽ hic in. s. qz vero. d̄. prefate quoqz. **E**t nõ qz punit tenentes. **S**i ergo monachi veniũt deforis ad claustrũ cũ armis. nõ animo tenẽdi i claustro. nõ ligant. nec ec̄ simpli ei delatione. s̄ voluit hic glo. in d̄. tenẽtes.

Quid venit appellãtõẽ armorũ. tã in cõi q̄ stricte. vide hic gl. in d̄. arma. quã nota p̄cipue q̄ ad duo. **P**riõ qtũs dicit q̄ stricte arma dicit q̄b⁹

defendimus. tela quibus impugnamus. **I**nsti. de publi. iudi. s. item lex cornelia. i. Sedo in eo quod dicit licet armorum appellatio fustes et lapides comprehendat. et omne quod manu et arcu mittit. ut in predicto. s. Item lex putat tamen gl. quod auctor non sic late intellexit hic. sed solum maiora. ut loricas clipeos. lanceas. etc. **E**x quo singulariter non quod armorum appellatio non capit ita large indifferenter. sed secundum subiectam materiam restringit ad maiora.

Quoties dispositio loquitur simpliciter de monachis habet locum in omnibus tam in nigris quam in albis et reliquis. vide hic textum in s. ad hec. iuncta gl. in d. monachi. quoniam non. **I**deo concludit quod iste s. ad hec. habet locum in omnibus monachis ut non habitent singuli in administrationibus vel prioratibus. etc. ut in textu habetur.

Non est necesse ut prior habeat in prioratu duos socios si redditus non sufficiunt. sed satis est quod habeat unum. vide hic gl. in s. ad hec. in d. bo. duobus si autem non sufficiunt. priori et socio providebitur ut in littera habetur.

Prioratus non sufficiens priori et socio. poterit uniri per ordinarium loci. officij monasterij. ad quod pertinet. puta elemosinarie. et filij. vide hic textum. non. in s. ad hec. iuncta gl. in d. officij. et dicitur ut latius in textu. continetur et in gl. in d. i. assensu. ubi habetur an debeat intervenire consensus abbatis et capli ecclesie cathedralis

Quod abbates non possunt propria auctoritate unire ecclesias etiam pleno iure sibi subiectas. glo. est hic singularis in ver. ordinarios. **E**go dubito eo casu quo essent pleno iure subiecte. **N**am tunc potest in illis exercere episcopalia iurisdictionalia. ut non. glo. singularis in de. re. eccle. non alie. et facit quod plene dixi in c. significasti. de fo. cope. in lectura

Nam abbates possunt prescribere potestate uniendo ecclesias seu beneficia sibi subiecta seu spectantia ad collationem suam. vide hic glo. in d. ordinarios. post principium. quod ponit opiniones. et finaliter concludit. et bene quod sic. quia hoc est dignitatis et iurisdictionis. non autem ordinis. ad h. c. accidentibus. de excessu. prela. et quod ibi non. in glo. et in c. lras. de resti. spo. **R**equirit tamen titulum. cum sit contra ius. si sit tamen episcopus de cuius principio etc. ut in gl. quam non bene

Jura dicentia quod monachi non debent singulariter habitare in capellis. sed debet ad minus habere quilibet unum socium cum quo possit aliquam stabilitatem claustrum fuare. ut intelligi in monachis claustralibus quod possunt ad libitum abbatibus ad claustrum reuocari. secus autem in monachis seu canonicis perpetuo institutis ad aliquam ecclesiam curatam. quia cum tales nullam habeant amplius cum monasterio communionem. xvi. q. i. ne per cuiuslibet. non tenetur talis habere socium sui ordinis. nec abbas illi socium dare tenetur. ex quo non est amplius sub eius cura. vide h. glo. notabilem in d. ad claustrum. quoniam tene meti. quia quotidie est in practica.

Clericus secularis habens ecclesiam ut habere fuitorem. puta clericum in minoribus. qui eum adiuuet in diuinis. non autem tenetur habere socium sicut monachus claustralis. unde talis locus sufficere poterit presbitero et fuitori. qui non sufficit duobus monachis. vide hic bo. gl. in d. bo. futuris. iuncto textu

Prioratū cōuentualē nō pōt monachus obtinere nisi xxv. annuz accin-
gat. ⁊ dicit cōuentualis in quo sunt plures collegialiter. nō vt singu-
li. vt ē hic tex. in. s. ceter. iūda glo. in ver ouentuales. Prioratū autē
nō ouentualē. hūtem tñ curā animaz. hī cura ipa nō p se. s. per presbū-
terum secularē exerceat. pōt mōchus hīe postq̄ peregerit xxv. ānum.
⁊ nō p̄us. s. si cura exerceri debeat p priorē debet accigisse xxv. annū.
de h̄ est tex. hic in. s. ceter. iūda glo. nōbili i. v. etfi. dicit tñ p̄dita gl. q̄
licet ita dōcionalit̄ videat loqui iste tex. nō tñ v̄r de mēte vt claustra-
lis exerceat curā p se. per. c. i. de cap. mō. dic tu h̄ dīdū procedere mero
iure cōi inspecto. tamē ex d̄suetudine potest claustralis per se exercere
vt notāter volunt hic doc. ⁊ dixi in d̄co. c. i. de cap. mō.

Quid āt si priorat' nō est cōuentualis. nec h̄z curā animaz. tex. ā glo. nō
aperit hic. s. tu dic vt plene scripsi in. c. sup inordinata. de p̄ben.

Quanq̄. c. licz canon. de elect. li. vi. locū nō habeat in ecclesijs collegiat.
et ad animaz regimē assumptis. ar. c. statutuz. e. ti. li. vi. In prioratib'
tñ cōuentualib' ⁊ religiosis. ⁊ ipoz p̄oribus locuz h̄z vt probat hic i
s. ad hec. Et vide glo. in v. istos. Priuat enī ipō factō prior ecclie etl.
ei' ouēntualis. q̄ nō facit se infra annū i sacerdotē pmoueri vt hic.

Nō professus ordinē monachalem nō potest p̄fici alicui prioratū regu-
lari seu administrationi alicui' monasterij. Et professus. illi p̄fectus.
nō dz stare in mōsterio p̄ncipali. s. in ipō prioratu seu administratione
tenet facē residentiā. q̄cunq̄ d̄suetudine nō obsta. n̄ studioz vel alia
rationabili cā ab h̄mōi residentiā excuset. tex. ē hic singularis i. s. sane.
prioratus. ⁊ nō ex illo q̄ neduz simplex mōchus pōt de sui abbatis li-
cētia ad studiū se d̄ferre. vt i. c. ij. ne cle. vel. mo. li. vi. s. etiaz prior. q̄ als
tenet ad residentiā. vt hic. Et idē dicit de abbate. In quo āt abbas de
beat habere licentiā. vide per Jo. an. in. dīdo. c. ij

S. ad ampliatiōnē. hic p̄pe finē positus. locuz h̄z in q̄bulibet mōchis. s.
voluit glo. hic in v. q̄bulibet. ⁊ hoc p̄pter v̄buz q̄libet. in tex. positum
Tenet ergo q̄libet mōchoz se facere pmoueri ad om̄s sacros ordies
ad monitiōnē sui abbatis. r̄. vt i littera. Et p̄fecto mihi satis plz vt
iste tex. i toruz sibi v̄dicet in oibus mōchis cuiuscunq̄ habit'. tum qz
eadē est ratio in oibus. nec v̄ba bene p̄derata resistunt. tuz. qz nō vū
deo quare in parte habeat locū in oibus ⁊ in parte nō. ⁊ facit qd̄ no-
tatur in cle. i. s̄. de Rptis. ⁊ qd̄ ibi dixi.

Si monachus vltra Juris debitū a suo superiore grauāt. potest ex legi-
tima causa ad supiozem superioris supplicare. vel appellare. ad instar
sui supplicatis d̄tra d̄m. C. de preci. Impa. offe. l. i. de app. de p̄oze. s.
voluit gl. hic in v̄bo legitima.

Si Abbas nō ostendit magistz in mōsterio vt mōchos istruat in primi-
tiuis sciētij. legitima causa nō subsistet. dz ep̄us illuz ad hoc cogere

vel ipse illū ostendere. H̄ voluit gl. hic in verbo facultates. Et qua nō
q̄ abbate negligēte explere officium suum debet ep̄us sup̄plere modo
predicto. et facit qd̄ legitur et notat in. c. quanto. de offi. or. et de h̄ dic
vt ibi generaliter legit et notat.

Cle. **Attendentes**

Celebris dicit̄ a celo. et ponit̄ pro san̄do. pro solenni. pro festino. pro fre-
quētato. vide gl. hic in verbo celebri.

Singula monasteria monialiū debēt singulis annis p̄ ordinarios visi-
tari nō exempta a papa. Exempta vero q̄ sedi ap̄lice imēdiate s̄sunt
aucte ap̄lica. Exēpta h̄o alia p̄ eos q̄bus s̄sunt. tex. ē hic singularis
iūda gl. i. h̄o ordinarios. et ipediētes ip̄os visitatores nisi moniti re-
scipiscāt exactionis sn̄iaz ip̄o facto icurrūt. vt hic i. si. singlarit̄ p̄bat.

Monasterioꝝ due sunt species. Aliq̄ sunt ita exempta q̄ nō recognoscūt
sup̄iore nisi papā. Aliq̄ sūt exēpta. qz sunt de ordine exēptoz sicut mo-
nasteria ordiſ Cisterciē. Camaloulen. et filia. Ista vltia nō visitat n̄
corrigit ordinari⁹ loci. h̄ abbas vel prior cui s̄sunt. Priora h̄o q̄ ime-
diate s̄sunt pape visitāt aucte ap̄lica p̄ ordinariū loci. et sic ordinari⁹
loci i. h̄ ē delegat⁹ pape p̄ illa h̄ba aucte ap̄lica. H̄ voluit tex. h̄ iūda gl
i. h̄o alia. et iūda tex. in. c. cū aliq̄bus. de Rptis. li. vi.

Sz dubiū ē qd̄ si monasteria monialiū s̄sunt alijs mōsterijs monialiū.
dubiū facit qz maior prelata nō pōt exire clausurā. vt i. c. vnico. e. ti. li.
vi. et p̄ oīs nō debet posse p̄ se visitare. et sic loci ordinarius v̄z suppl̄.

Archi. tradat h̄ in d̄co. c. vnico. et tenet qd̄ illa maior prelata per se visita-
re nō pōt. h̄ cum sit iuste impedita visitabit p̄ aliū. x. q. i. ep̄um. facit de
offi. or. si ep̄us. li. vi. et scdm̄ h̄ cessabit ibi officiū ordinarij. scdm̄ gl. hic
prealle. in verbo alia. xpe mediū.

Quomodo itelligit̄ qd̄ annis singulis mōsteria visitent̄. an sufficit qd̄ in
fine vnus anni et in p̄ncipio sc̄di. vide hic gl. in h̄. ānis singulis q̄ re-
mittit ad notata i. c. singulis. in p̄ncipio. de sta. regu.

An monasteria visitari pluries q̄ semel in āno possint. vide hic gl. in h̄.
annis singulis. q̄ dicit qd̄ sic p̄ nōta in. c. mādam⁹. de offi. archy. et i. c.
cū venerabilis. de censu. et h̄ dicit indubitātū in nō exēptis. Iōē tamē
putat i. exemptis cū hec littera huic dicto non contradicat. et hec nō.

Deccāt prelati nō visitātes monasteria monialiū singulis ānis. cuz eis
h̄ p̄cipiatur hic p̄ verbū debeāt qd̄ importat necessitatē. licet aliqui sa-
piat honestatē h̄ illud ē speciale. et sic itelligit̄. c. i. de despō. impube. Et
in hoc singulariter nō istam gl. q̄ quotidie solet allegari qd̄ verbuz de-
bet ex p̄prio significato importat necessitatē. et idē bar. in. l. creditores
C. de pig. vbi plenius per eum.

Capitula sup̄ q̄bus inq̄runt visitatores monasterioꝝ formant̄ **Hui**

in spe. de inquisitione. §. nunc trademus. ver. licet aut. ad que remittit h
glo. in verbo impendant. vbi vide.

De appellatiōe monialiuū includit abbatissa. gl. h i ver. moniales alk. c. fi.
de symo. vbi appellatiōe mōchoꝝ. includit abbas. h dic vt ibi pleni nō

An moniales possint nutrire comā. an vō teneant sibi crines precidē.
vide h bo. gl. in ver. 7 cornutis. q̄ pmo p copulam tex. arguit q̄ sic. q̄a
tex. prohibet comas cornutas. secus ergo si nō sunt cornute. Et hanc
opi. tenuit lau. xx. q. iij. c. ij. qz clericis et nō monialib' phibent. **F**losa
tor dicit q̄ apud nos moniales cōiter condent. et h purat plus mo
nialibus expedire. vt deformato capite deo viuāt poti'. q̄ crines poli
endo hūani generis hosti defuiant. 7 h mihi plns plz. ar. rationis. tex
c. duo sūt gna. xij. q. i. et vide qd̄ dixi in. c. clerici. de vi. et ho. cle.

Moniales etiā exempte qn̄ vītantur per ordinarios auctoritate huius
ostitutionis tenētur ad procuratiōem. licet in tex. h nō dicat. venit eiz
pcuratio tanq̄ ānera vītationi. vide h bo. gl. i ver. alia.

Ordinarij pnt coercere moniales etiā exemptas nō solū vt desistant ab
his q̄ expmunt hic. h etiā a filib'. ar. c. trāllato. de osti. ex q̄ nō q̄ ostitu
tio noua puidēs i certis casib' extēdit ad cāus filies. facit optime qd̄
nō. gl. i. l. i. c. de vdiāio. inde. et tex. i. c. cū dilectē. de ofir. vti.

Non omnes abbatisse necessario benedicēde sunt. h ille duntaxat q̄ pre
ficiūtur mōsterijs in q̄bus abbatisse benedici solite sunt. **S**i aut aliq̄
fuerint bñdide. alique nō. tūc si de more fuato p xl. annos. patere pos
set. ille fuandus est. licet prius vel postea fuatum sit otrarium. ar. de
pben. cū de bñficio. li. vi. 7 vide tex. iūda glo. in. l. aliud. §. referē. ff. d̄ re
iur. et qd̄ nō. **J**o. an. i. c. fi. de ofue. **C**ōsuetudo eiz iam firmata debito
tpe nō variat. licet postea vel p̄us otrariū sit seruatum nisi tanto tpe
postea otrariū fuerit seruatum q̄ legitime sit inducā otraria ofuetu
do. vt ibi nō. 7 hoc notāter voluit gl. hic. vbi autēz negatiua vel affir
matiuā tanti tps probari nō potest. cessat pena hic apposita sup be
nediciōne p̄cipiēda. quasi ex varia obseruatiōe videat illd̄ volūtariū
um. hoc notabiliter voluit gl. hic in ver. solite. 7 ex h ultimo nō. q̄ va
ria obseruantiā alicuius adus non ligat ad obseruantiā. ex quo nō
est inducā ofuetudo p spaciuū legitimi temporis.

Benedictio abbatisse ē simplex. nō aut est mixta inter simplicem et ordi
nariā sicut bñdiciō abbatiss. qd̄ patet ex eo. qz abbas bñdici' mona
chos bñdicit. de sup. ne. pla. c. i. et ofert minores ordines. de eta. et q̄li.
cū cōtingat. et lix. di. c. i. q̄ abbatissa ex fragilitate serus nō f̄cit. de pe.
et remis. noua. cū si. 7 sic minus hz benedictio abbatisse q̄ abbatiss. ex
h inferē q̄ licet benedictio abbatiss a q̄ p̄det ordinādi prās his dieb'
uari debeat q̄bus dādus ē ordo scdm **H**ostii. q̄ dicit h tuti' in. c. cū cō
tingat. de eta. et quali. de benedictōe tñ abbatisse a qua p̄cedā prās

nō depēdet minus videt̄ dubiū. quin q̄libz die dari possit. et satis est illi vel suis depēdētis certum tēpus nō esse presitū. **H**oc notabiliter voluit hic gl. in verbo bñdici. **E**t de hac benedictiōe abbatis vidē qd nō. in dēo. c. cum stringat. 7 i. c. tuā. **N**ā aliqui voluerūt eā eē omnino simplicem. h̄ ex p̄uilegio cōpetit abbati benedictiō vt possit miores oz vīnes offerre. nō aut̄ ex vi bñdictionis. **C**ōiter tñ tenet q̄ hic nō. in gl. **E**t forte p̄pter p̄dīta. qz benedictiō abbatissē ē simplex. non necessitat̄ quelibet **A**bbatissa ad eā suscipiendā. h̄ si cōsuetudo monasterij dīcat̄ xat hoc habet. **A**n aut̄ ista benedictiō sit reiterabilis. vide hic in glo. p̄alle. quod iterari nō debet ad instar benedictiōis nuptiar̄.

Corrupta nō pōt eligi in abbatissam. si tñ pmoueret̄ per h̄ntem potestatem. puta p̄ papā. nō debet benedici. vt in. c. iuuēculas. xx. q. i. hoc no. gl. in d. rationalis. 7 pro eo quod dixi de papa vide quod in simili no. glo. in cle. i. de electiō.

An abbas nō faciēs se benedici infra annū cadat a iure suo sicut de abbatissa cauet̄ hic. **S**o. glo. hic in vbo cecidisse. notabiliter dicit q̄ non. qz h̄ nō exp̄mitur in eis. h̄ solum in abbatissis. **L**icet enī masculinum cōprehendat femininū. nō tñ ecōuerso. vt. l. si ita sit scriptuz. ff. de le. ij. h̄ nō. gl. p̄alle. quā singularit̄ nota. qz facit ad multa. **E**t p̄mo nō eā quo ad p̄ncipale dīctū. **S**cdo q̄ dispositiō in abbatibz 7 monachis habet locū in abbatissis 7 monialibus in eis que sibi cōgruere possunt. sec̄ ecōtra. vide tñ quod nō. in. l. ij. seu fi. **C**. de indic. vioui.

De ista vba. sit q̄s cōtensus tali comitiua seu tali re. zc. itelligāt̄ negatiue 7 vltra n̄ hēat. 7 h̄ innuit̄ vbi cōtensus. **I**ta no. gl. h̄ i. d. duobz qm nō.

De tam ecclesia cathedralis q̄ alia inferior. seu dioc. potest dici ipsi ep̄i scopi vide tex. hic iuncta glo. in d. siue. quā nota.

Licet in ista cle. p̄figat̄ ep̄o seu ordinario certus numerus p̄sonarū in visitatiōe monialiu. nō tñ p̄ h̄ itelligit̄ restrīct̄ numer̄ p̄curator̄. stat̄ tut̄ i. c. cū ap̄s. de cēs. **I**ta aut̄ ista dz itelligi de numero itromittēdorū i capitulo tpe visitatiōis. h̄ voluit notāter hic glo. in d. contētos.

Nō est locus pene excōieationis hic posite cōtra impediētes volētes visitare mōsteria monialiu nisi p̄cedat monitio vt desistant ab illato ip̄e dimēto. h̄ voluit hic glo. in d. impedire. q̄ etiā querit an requirat̄ monitio specialis. **A**n dō sufficiat generalis. 7 non firmat.

R. **C**le. **De religiosis domibus vt episcopo sint subiecte**

Cle. **Cum de quibusdam.**

Tres sunt ordines beati Francisci. **P**rim̄ masculoz. q̄ profitent̄ omnia s̄balia religionis cuiuslibet. 7 iste ē strīctissim̄. de q̄ in cle. exiui. de ver. signi. **S**cdo ē sancte **C**lare sorozis. q̄ etiā p̄fitent̄ s̄stantialia h̄ d̄nt a p̄mo. quia iste habent p̄p̄iū i cōi. quod nō habet p̄mus ordo minorū

Tertius est ordo masculis et feminis communis. in quo existentes promittunt obedientiam. et habent quandam regulam. non proprie quo ad tria statuta habenda quendam modum viuendi per sedem apostolicam approbatum. Et hoc voluit glossa. h. in d. obedientiam. quae solet quotidie allegari. Sed tu vide aliam plenioram in cle. cum ex eo. de sen. ex. quae inter cetera dicit quod iste tertius est per viuentibus in coniugio. tunc secundum modum viuendi eis datum abstinere certis diebus. quolibet septimana a thoro. Et non ex praedictis quod non praesentes tria statuta. non dicuntur proprie habere regulam. habent quendam modum viuendi. et per consequens non dicuntur proprie regulares. Nec etiam proprie et stricte religioni. ut non. super Ricca. de regu. et hoc tene mentem.

Nedum feminis et laicis maribus praedicare non licet. hoc nec etiam clericis qui non sunt curati vel privilegiati. ar. in. c. cum ex iniuncto. de here. iuncta cle. dudum. de sepul. vide hic glossa. in d. predicent. et quod non. glossa. in cle. i. de regul. ubi aliquid terigi.

An autem laici masculi et femine possint praedicare ex omissione habentium curam vide quod non. glossa. ad hunc. xvi. q. i.

Quid sit humilitas. et vnde dicatur. et de tribus humilitatis gradibus. vide hoc bo.

Cle. Quia contingit interdum.

Occupatores et usurpatores bonorum ecclesiarum seu hospitalium possunt super illorum repetitione coram iudice ecclesiastico conueniri. hoc voluit glossa. h. super d. excutere. all. c. cum sit generale. de fo. ope. Et vide tu lati. de ma. et qua actione sit agendum coram iudice ecclesiastico cum laici sint rei in. c. si clericus laicorum. de fo. ope. et in. d. c. cum sit.

Hospitalium rectores non possunt ultra victum et vestitum fructus et redditus conuertere in usus proprios. etiam si fructus sint a solo separati. vide hoc tex. iuncta glossa. in d. usus suos.

Solus papa potest alterare usum eorum. quae per fideles locis ecclesiasticis et religionibus donata sunt. tex. est hic valde nobilis. quae quotidie allegatur iuncta glossa. in d. non alium. Quod intellige si ad illum usum ista bonorum conuertiri possunt. si autem conuertiri nequeunt. vide quod le. et non. in. c. nos quod de. de testa. et hoc per doct. et per Jo. de lig. p. Bar. super cle. exiui de paradiso.

Hospitalia religiosa pertinere ad alium quam ad ordinarium non possunt. licet fundator aliud statuerit in fundatione. hoc oportet quod hoc statuatur per ordinarium de consensu patroni. et idem dicit de alijs oneribus hospitali annexendis. hoc apte sentit glossa. h. in d. apposito. all. bo. tex. in. c. cum dilectus. de consue. et alia alle. in ea. vide quod in illis iuribus non.

Hospitalia possunt pertinere ad alium quam ad ordinarium loci ex consuetudine legitime prescripta. et dicitur prescripta legitime si fuit obfusa spacio. xl. annorum cum titulo. non sit tanti temporis de cuius re. vide hoc glossa. in d. legitime. Et ex ea etiam

nō q̄ ad consuetudinē inducendā extra ius. requirit̄ titulus. Sed tu dic
melius q̄ hic non loquit̄ tex. de consuetudine pprie sumpta h̄ improprie
que potius est p̄scriptio. cū per eam detrahatur iuri ordinarij et applice
sp̄iali p̄sone. Hic in. c. non est. de consue. li. vi. iuncta gl. et vide oīo qd̄ ibi
de hoc. nō. p̄ Jo. an.

Licet ep̄i possint aliq̄ t̄palia iura remittere vel cōferre ecclesijs vel hospi
talib⁹. visitationē t̄n et correctionē a se abdicare nō p̄nt. vide h̄ gl. i. h̄. se
dis aplice. Et dic vt plene leg. et nō. in. c. cū venerabilib⁹. de censu. vbi p̄
Jo. an. h̄ nō gl. respectu hospitaliū.

Ordinarius loci supplet negligentia p̄sidentis hospitalis etiā exempti. et
ostare p̄t etiā de negligentia ex facto notorio. de censu. rōna. s̄. notoria
li. vi. vel p̄ assignationē termini ad h̄ p̄fixi et elapsi. facit qd̄ in fili nō. i.
c. ex p̄te asten. de oces. p̄ben. h̄ no. glo. h̄ in d̄. negligentia. iuncto tex.

Verbū iniungo sapit p̄ceptum. vide glo. h̄ in d̄. iniungimus. Idem dic
de v̄bo oportet. vt in. l. iij. c. de iureiu. et p̄ Bar. in. l. admonedi. ff. e. ti.

Hospitalib⁹ p̄fici p̄nt. non t̄n in titulu. clerici seculares. vt hic innuit sa
tis in tex. in d̄. vt aut̄ p̄missa. in p̄n. Ad idem. xvij. q. ij. quidā. Laicis
etiā eoz administratio deputari poterit. liz rector habeat curā paupe
rum et familie hospitalis extra p̄tatem clauū. d. c. quidam. Et in p̄ma
editione hui⁹ consilij fuerat p̄hibitu. ne laicis habentib⁹ filios vel vro
res ex q̄bus possent verisimiliter filios p̄creare talia loca d̄ferent̄ qd̄
postea fuit sublatū. vt nōnter dicit gl. h̄ in d̄. secularibus. in fi. Et q̄
infern̄ qd̄ etiā talib⁹ laicis hospitalia cōferri p̄nt. Qd̄ credo vez. n̄ sit
verisimile qd̄ p̄ filios vel vrores bō hospitalia dilapidarent. ar. in. c. de si
racusane. xxvij. di. Nō t̄n hic singulariter tex. in d̄. vt aut̄. q̄les debent
esse rectores hospitaliū. debent enī esse viri puidi. idonei. et boni testio
nij. qui sciant. velint. et valeant loca ipsa et bona eoz. a eoz iura vtilit̄
regere. et eoz puentus et redditus in p̄sonaz vsu miserabiliū fideli
ter dispensare. et qd̄ in vsu alios bona predicta ouertē presumptio ve
risimilis non existat Et nō singulariter hec vltima d̄ba pbant enī qd̄
supra dixi qd̄ talib⁹ suspectis nō debēt talia hospitalia d̄ferri. quod ex
pressius tenet h̄ gl. in d̄. prestare. in fine. Et aduerte ad aliud singulāe
qd̄ si non talib⁹ personis fuerit facta p̄uissio ē ipso iure nulla. vt h̄ in
dicto d̄. vt aut̄. in fi iuncta gl. in d̄. attemptatū. Religiosi aut̄ talibus
hospitalib⁹ p̄fici non possunt nisi habeant curam aiarum que d̄sistat
in potestate clauū. qz religiosus non p̄t extra monasteriū intitulari.
nisi propter curam. de regu. super eo. et h̄ no. glo. p̄alleg. Que omnia
tene menti.

Quid aut̄ si hospitalia talia sine mōsterio subiecta. vide p̄ Fre. in consilij su
is. et tetigi in. c. qd̄ dei timorē. seu in. c. cū ad mōsteriū. de sta. regul.

Non valet consuetudo ut hospitalia offerant clericis secularibus in titulorum singularis est hic in *xl. vt aut pmissa iuda gl. in *x. reprobamus. In* duobus tamen casibus contentis in dicto *x. vt aut. pnt in titulum offerri. Pr*imus est cum in illorum fundatione fuit statutum. *Sec*undus est cum per electionem prouidet hospitali de rectore. tunc tamen electio est per superiorem confirmanda. vt non. *gl. hic in *x. electione. Que aut dicuntur in titulum offerri. vide h in *x. committatur.****

An ista hospitalia mittantur rectoribus in perpetuum. id est ad vitam ipsorum rectorum. an etiam ad tempus seculi placuerit mittenti. vide *h bo. gl. in ver* mittat. q. ponit opiniones. *Na* quidam vt *Inno. q. ad tempus ad instar tutorum et curatorum. et ideo prohibet hic ne offerantur in beneficium. qz beneficia de sui natura sunt perpetua. lvi. di. pcepta. Glo* sator dicit q. hanc lectionem non recipit consuetudo. *Et q. hodie sic olim instituantur perpetui rectores in talibus locis. vide h p Jo. de lig. q. dicit q. ex causis leuibus pnt tales re moueri. et latius per eum hic.*

Rectores hospitalium ad instar tutorum et curatorum iuramentum prestare. et de locorum ipsorum bonis inuentaria facere. et his quibus subsunt loca hominum. vel deputandis ab eis annis singulis de administratione sua teneant reddere rationem. vt est *h ter. nobilis in ver. vt aut. in fi.*

Qualia aut iuramenta prestent tutores et curatores. vide *h gl. in *x. tutorum.**

An rectores hospitalium teneant satisfacere. vide per *gl. hic in ver. prestare. q. claudit q. non ad instar tutorum q. ex inquisitione dant. Et* tales esse suspecti non debent eis hospitalia offerri. vt *h in ter. et gl. palle.*

Non solum de bonis mobilibus sed etiam immobilibus de inuentariis officii. vide *h gl. in ver. bonis. Et* formas diuersorum inuentariorum. vide in *spe. de instr. edi. fi. ad que gl. hic se remittit in ver. inuentaria.*

An isti rectores hospitalium teneant reddere rationem etiam non petita. vide *hic bo. gl. in ver. annis singulis. q. claudit satis esse q. redempti rationes reddant. qua gl. bñ non iuda ter. ad filios rationes. cum quis artat per statutum reddere annis singulis rationes. Et* aduerte qz hanc rationem non tenent reddere orphanis seu pauperibus. *h ordinariis quibus subsunt. vt in. ter. et in gl. in *x. reddere rationes.**

Prouisio facta clericis secularibus de hospitalibus in beneficium. exceptis duobus casibus hic exceptis est ipso iure nulla. *Item* si fit non in beneficium personis non habentibus qualitates hic in *ter. contentas. q. s. ftuli. Ad* h vide *ter. hic in ver. vt aut. iuda gl. in ver. attemptati. et h non.*

Quod hic cauet de suppletionem ordinariorum. et q. hospitalia non offerantur in titulum de iuramento prestando a rectoribus. et ratione reddenda. et inuentario communi faciendo. locum non habet in hospitalibus militarium ordinum et aliorum religiosorum. debet tamen in eis obseruari quod hic dicit in *h. pmissa. vide hic glo. in *x. pmissa.**

Hospitalia q̄ consueuerūt ab antiq̄ habere altare vel altaria et cimiteriū
et p̄sbros celebrātes. et sacra eccl̄astica paup̄ib' ministrātes. defendi dñt
et seruari in illa antiq̄ consuetudine. Cessante aut̄ antiq̄ consuetudine tūc
hospitalia et ipsorū familie. et pauperes inibi degētes sūt de parochia
eccl̄ie in q̄ sita sunt. ita q̄ parochiales rectores de iure cōi ministrabūt
sacra. vide h̄ tex. nōbilē in fi. iūnda gl. in d. parochiales.

An hospitale possit erigi et edificari sine aucte ep̄i. vide h̄ bo. glo. in d. al
tare q̄ cludit q̄ ad h̄ vt religiosū et perpetuū sit req̄rit auctas ep̄i pre
sertim vt habeat altare vel altaria et cimiteriū et aliq̄d ius parochia/
le. si enī int̄cessit ep̄i auctoritas. tūc cum sit religiosū. vt in. c. ad hec. et c.
qz. de reli. do. poterit deedi p̄ ep̄um altare. cimiteriū. et ius parochiale.

Si aut̄ int̄cessit auctas ep̄i tūc nō est religiosū nec perpetuū. h̄ est in libe/
ra facultate edificātis. p̄t enīz q̄libet domū suā vel partē dom' ad ho
spitalitatē paupeꝝ disponere. et penitere quicunq̄. Et vide h̄ nōbiliter
p̄ Inno. in. c. int̄ dilectos. de dona. et facit. c. vnicuiq̄ fidelīū. d. de. di. i.

R

De Jure patronatus

Cle.

Ut constitutio:

Appellone diocesanoꝝ in mā noua. nō veniunt inferiores p̄lati. liz habe
ant ordinariā. vide h̄ gl. in d. diocesanis q̄ q̄tidie solet allegari. P̄lis
gl. ē in cle. i. de vi. et ho. cle. h̄ tu limita oio vt dixi in cle. i. de fo. spe.

Si aliq̄d p̄ legē viuā a mortuā sub certa forma siue clā decreti irritātis
mandat̄ als h̄nti ptātem. transgressio p̄cepti nō viciat adū. secus si sit
non habenti ptātez. h̄ ex nouo mādato illā recipienti. ita singl̄r voluit
hic gl. in d. inhiben. et p̄muz distinctionis membrū. pbat̄ in. c. dilect' ij.
de p̄ben. et c. si soli. de excess. p̄bē. li. vi. / z^m pbat̄ in. d. c. si soli. et c. cū dile/
ctā. de Rp. et c. venerabili. de offi. dele. h̄ vez n̄ phibitio habeat p̄petu
am phibitionis cām. vt in. l. nō dubiū. C. de legi. et x. di. vides. et h̄ vo
luit p̄al. gl. in fi. sui. quā nō multū. Et de h̄ vltimo vide qd̄ nō. gl. in. c.
tua. de spo. duo.

Clementine istius dispositio locū nō h̄z in q̄bullibet religiohis et clericis
h̄ntibus ius p̄ntandi dūtaxat. qz tunc rector non p̄tem h̄ oēs puenit
haberet. h̄ locū obtinet in h̄ntib' p̄ntationē vna cum dominio tempo
ralium. vt in. h̄. sane. satis innuit. et hoc voluit glo. hic in ver. ius p̄e/
sentandi.

Perditio electionis alic' adus p̄t dici pena illi q̄ talez optionem p̄dit. h̄
innuit iste tex. iūnda gl. in d. in penā. et h̄ nō h̄ntis enī vnū modum p̄
quē dispō p̄t dici penal'. Jōē dic̄ i retradione ad' in odīū agētis inou
ctā. vt ē tex. iūnda gl. i. c. agnoscētes. de p̄sti. et i. c. decz. de immu. ecc. li. vi